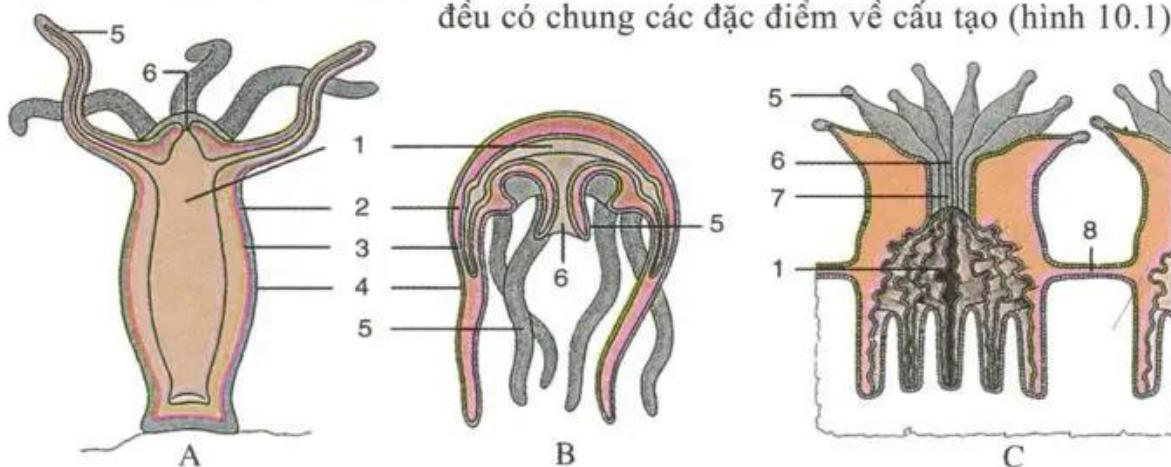

Bài 10

ĐẶC ĐIỂM CHUNG VÀ VAI TRÒ CỦA NGÀNH RUỘT KHOANG

I - ĐẶC ĐIỂM CHUNG

■ Thuỷ tucus ngọt, súra, hải quỳ, san hô... là những đại diện của ngành Ruột khoang. Tuy chúng có hình dạng, kích thước và lối sống khác nhau nhưng đều có chung các đặc điểm về cấu tạo (hình 10.1).

Hình 10.1. Sơ đồ cấu tạo cơ thể đại diện Ruột khoang : A - Thuỷ tucus ; B - Súra ; C - San hô

1. Khoang tiêu hoá ; 2. Tầng keo ; 3. Lớp trong ; 4. Lớp ngoài ;
5. Tua miếng ; 6. Miếng ; 7. Hầu ; 8. Cầu nôi 2 cá thể.

▼ – Chọn các cụm từ thích hợp điền vào bảng sau :

Bảng. Đặc điểm chung của một số đại diện Ruột khoang

STT	Đặc điểm	Đại diện	Thuỷ tucus	Súra	San hô
1	Kiểu đối xứng				
2	Cách di chuyển				
3	Cách dinh dưỡng				
4	Cách tự vệ				
5	Số lớp tế bào của thành cơ thể				
6	Kiểu ruột				
7	Sống đơn độc hay tập đoàn				
	Cụm từ lựa chọn		Không đối xứng, đối xứng toà tròn, kiểu sâu do, kiểu lỗn đầu, co bóp dù, không di chuyển, tự dưỡng, dị dưỡng, tự vệ nhờ tế bào gai, tự vệ nhờ di chuyển, ruột túi, ruột phân nhánh, hai lớp, ba lớp.		

– Thảo luận và rút ra các đặc điểm chung của ngành Ruột khoang.

II - VAI TRÒ

■ Với khoảng 10 nghìn loài, hầu hết ruột khoang sống ở biển. San hô có số loài nhiều và số lượng cá thể lớn hơn cả (khoảng 6 nghìn loài). Chúng thường tạo thành các đảo và bờ san hô phân bố ở độ sâu không quá 50m, nơi có ánh sáng mặt trời chiếu tới, tạo nên một vùng biển có màu sắc phong phú và rất giàu các loài động vật khác cùng chung sống. Vùng biển san hô vừa là nơi có vẻ đẹp kì thú của biển nhiệt đới, vừa là nơi có cảnh quan độc đáo của đại dương. San hô đỏ, san hô đen, san hô sừng hươu... là nguyên liệu quý để trang trí và làm đồ trang sức. San hô đá là một trong các nguồn cung cấp nguyên liệu vôi cho xây dựng. Hoá thạch san hô là vật chi thị quan trọng của các địa tầng trong nghiên cứu địa chất.

Sứa sen, sứa rô... là những loài sứa lớn thường được khai thác làm thức ăn. Người Nhật Bản gọi sứa là “thịt thuỷ tinh”.

Mặc dù một số loài sứa gây ngứa và độc cho người, đảo ngầm san hô gây cản trở cho giao thông đường biển, nhưng chúng có ý nghĩa về sinh thái đối với biển và đại dương, là tài nguyên thiên nhiên quý giá.

Tuy rất khác nhau về kích thước, hình dạng và lối sống nhưng các loài ruột khoang đều có chung đặc điểm : đối xứng toà tròn, ruột dạng túi, cấu tạo thành cơ thể gồm 2 lớp tế bào, đều có tế bào gai để tự vệ và tấn công.

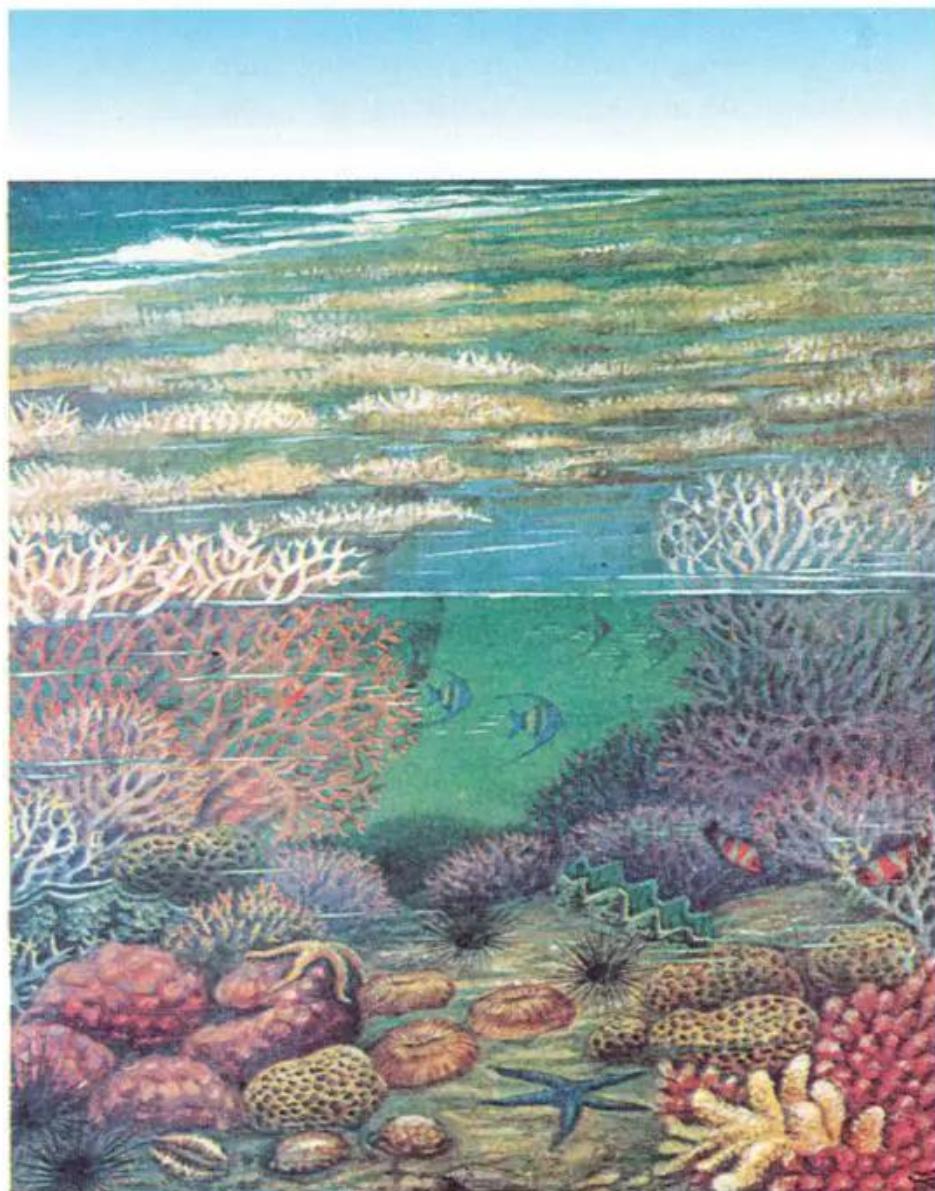
Ruột khoang rất đa dạng, phong phú ở biển nhiệt đới và biển nước ta. Chúng tạo nên một trong các cảnh quan độc đáo ở đại dương, có vai trò lớn về mặt sinh thái.

Câu hỏi ?

1. Cấu tạo ruột khoang sống bám và ruột khoang bơi lội tự do có đặc điểm gì chung ?
2. Em hãy kể tên các đại diện Ruột khoang có thể gặp ở địa phương em.
- 3* Để đề phòng chất độc khi tiếp xúc với một số động vật ngành Ruột khoang phải có phương tiện gì ?
- 4* San hô có lợi hay có hại ? Biển nước ta có giàu san hô không ?

Em có biết ?

- Vùng biển nước ta rất giàu súra, hải quỳ và san hô. Nhân dân thường khai thác súra để xuất khẩu, khai thác san hô để làm vật trang trí.
- Vịnh Hạ Long, vùng biển Côn Đảo và Hoàng Sa, Trường Sa là một trong những vùng biển san hô đẹp của nước ta và của thế giới.
- Nhiều loài cá, tôm, cua, trai, ốc... sống ở vùng biển san hô có màu sắc rực rỡ phong phú không kém gì màu sắc của san hô. Chúng đang được gầy nuôi để tạo nên các “thuỷ cung biển” nhân tạo hay các “công viên biển” tự nhiên (hình 10.2).

Hình 10.2. Một
vùng biển san hô